

Virus အကြောင်းသိကောင်းစရာ

ICT နဲ့ထိတွေ့နေသူတွေအတွက် တစ်နေ့မဟုတ်တစ်နေ့ ကြုံရမယ့် ပြဿနာကတော့ Virus ပြဿနာပဲဖြစ်ပါတယ်။

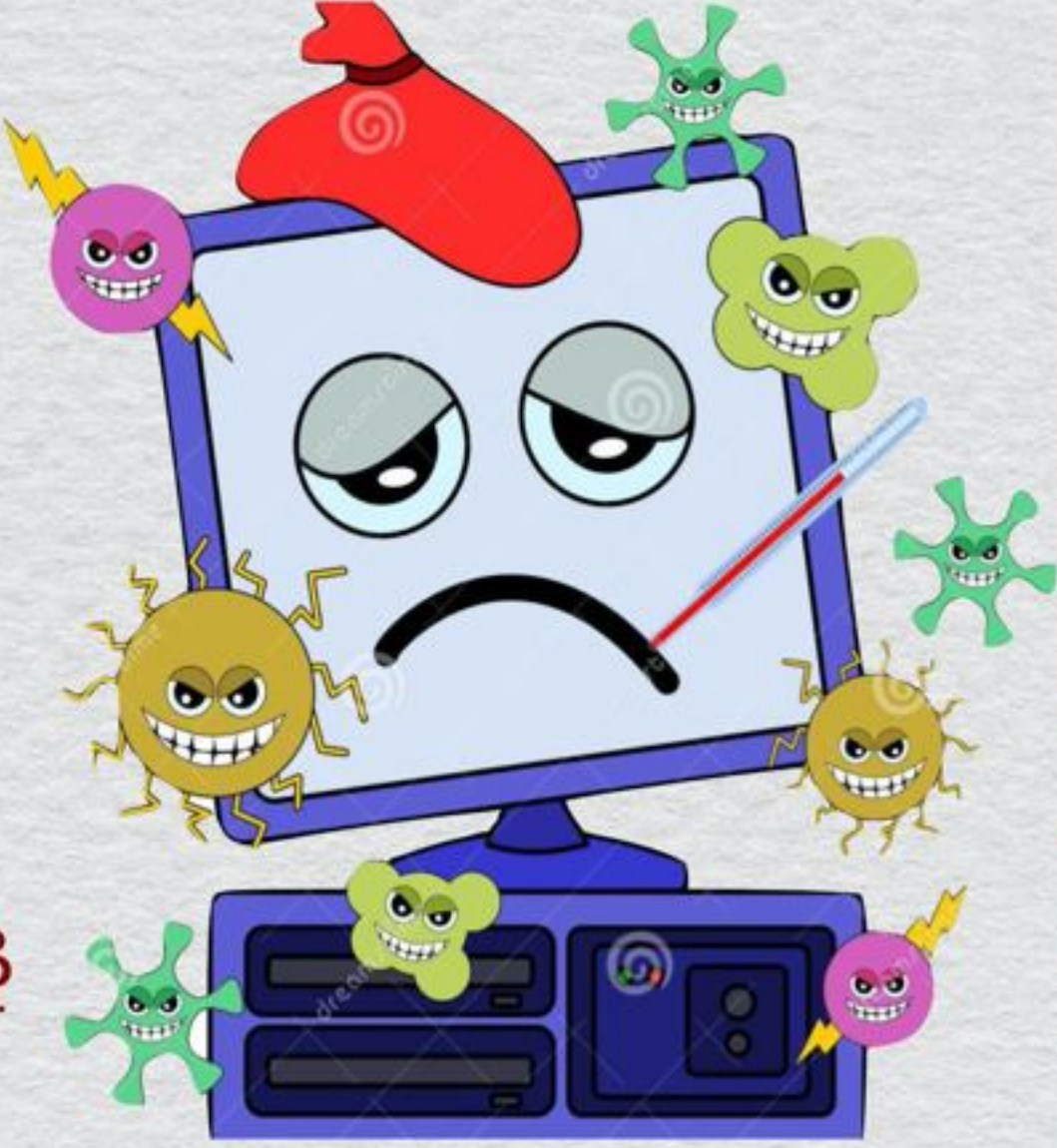
ကွန်ပျူတာ virus ဆိုတာဘာလဲ?

ကွန်ပျူတာ virus ဆိုတာကတော့ သူ့ကိုယ်သူ attach လုပ်ထားတဲ့ computer program (သို့) file တစ်ခုဖြစ်ပြီး ကွန်ပျူတာတစ်ခုကနေ တစ်ခုကို ပျံ့နှံ့ကူးစက်နိုင်ပါတယ်။ တစ်ချို့ Virus တွေဟာ သင့်ရဲ့ Computer System ကို Error တတ်စေသည့် အနည်းငယ်စတင်အနှောက်အယှက်ပေးပေးရုံပဲဖြစ်ပေမယ့် တစ်ချို့သော Virus တွေကတော့ သင်အသုံးပြုတဲ့ Device အတွင်းမှာ ရှိတဲ့ Hardware, Software, File တွေကို ပျက်စီးစေနိုင်တဲ့အထိ ဆိုးရွားပါတယ်။

ဒါပေမယ့် Virus အများစုဟာ ကွန်ပျူတာထဲမှာ ရှိနေရင်တောင်မှ သင်ကိုယ်တိုင်မှ သွားမဖွင့်ရင် / သွားမ run မိရင် ကွန်ပျူတာကို အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်ခြေနည်းပါတယ်။ ဒါကြောင့် အသုံးပြုသူရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက် တစ်ခုခုမပါပဲ Virus က ဆက်ပြီး ပျံ့နှံ့ခြေနည်းပါတယ်။

Virus လို့ပြောရရင် Malware ကနေစတင်ရှင်းပြချင်ပါတယ်။ Malware ဆိုတာ အင်္ဂလိပ်စကား (၂) လုံး Malicious Software ကိုပေါင်းစပ်ပြီး ကွန်ပျူတာပညာရှင်တွေက အလွယ်ခေါ်ကြတဲ့ virus လို့ program တွေပါပဲ။အဲဒီ Malware ကကွန်ပျူတာပိုင်ရှင်ရဲ့ ခွင့်ပြုချက်မရပဲ ၊ မသိစေပဲ single computer / server / computer network ထဲဝင်ပြီး ကွန်ပျူတာ System ပျက်ဆီးစေနိုင်အောင် အနှောက်အယှက်ဖြစ်အောင် ရေးလေ့ရှိကြ တယ်။

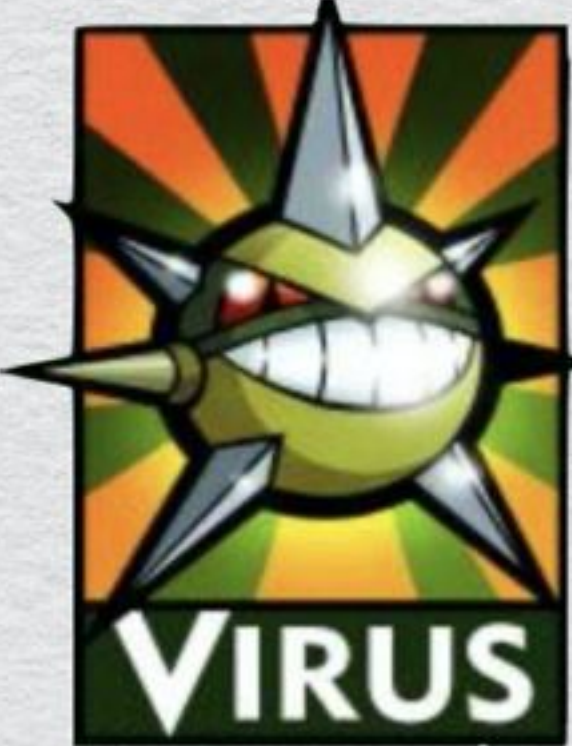
Malware တစ်ခုမှာ Computer Virus, Worms, Trojan Horses, Most Rootkits, Spyware, Dishonest Adware, Crimeware and Other Malicious and Unwanted Software စသဖြင့် virus ပုံစံ အများကြီးရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဓိကဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိတဲ့ virus တွေကို ပြောပြပေးချင်ပါတယ်။

Virus vs Worm

Virus

Virus တွေဟာ Program တစ်ခု (သို့) File တစ်ခုဆီကို သူ့ဘာသာဝင်ရောက်သွားနိုင်စွမ်းရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကွန်ပျူတာတစ်ခုကနေ အခြားကွန်ပျူတာတစ်ခုဆီကို Memory Stick , hard disk အစရှိတာတွေ ချိတ်ဆက်ရင်းနဲ့ ပျံ့နှံ့သွားတတ်ပါတယ်။ များသောအားဖြင့် အသုံးပြုသူတွေက သတိမထားမိပဲ Virus ပါတဲ့ ဖိုင်များကို မျှဝေခြင်း၊ အီးမေးမှတစ်ဆင့် ပေးပို့မိခြင်းများကနေလဲ ကူးစက်ပျံ့နှံ့သွားတတ်ပါတယ်။

Worm

Worm ဆိုတာက virus နဲ့ဆင်တူအောင်ရေးထားကြတာပါပဲ။ သူကတော့ Virus လိုလူကဖြန့်မှပျံ့တာမျိုးမဟုတ်ပဲ သူ့စာသူ System file တစ်ခုလို အယောင်ဆောင်ပြီး သူ့ကိုယ်သူ သန်းပေါင်း ၁၀၀ လောက် copy ပွားနိုင်တာမို့ Computer network ထဲမှာရှိတဲ့ အခြား ကွန်ပျူတာတွေကို ပျံ့နှံ့နိုင်ပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် သင်နှင့် အီးမေးချိတ်ဆက် ဆက်သွယ်ဖူးသူများထံသို့ အလိုလျောက်မိတ္တူပွားပြီး ဆက်လက်ပေးပို့သွားခြင်းမျိုးကို လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းရှိပါတယ်။ Work ရဲ့ မိတ္တူပွားနိုင်စွမ်းနဲ့ ကွန်ယက်အတွင်းအလိုလျောက် ပျံ့နှံ့နိုင်စွမ်းဟာ တစ်ကိုယ်ရည်သုံး ကွန်ပျူတာများမအတွက်သာမက Web servers များ ၊ Network server များရဲ့ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ကောင်းကောင်း ဒုက္ခ ပေးနိုင်စွမ်းရှိပါတယ်။ Hard disk ရဲ့ used space ကို များလာစေတယ်။ Computer ရဲ့ System memory usage တွေ များလာစေတယ်။ Network bandwidth တွေကိုတက်လာစေတယ်။ Run ထားတဲ့ program တွေကို Not Responding ခဏခဏဖြစ်လာစေတယ်။ လူသိများတဲ့ Worm ကတော့ Blaster worm ပါ။ Blaster worm က Computer System ထဲမှာ ရှိနေပြီဆိုတာနဲ့ Cracker တွေက ကွန်ပျူတာကို Remote လုပ်ပြီး ထိန်းချုပ်နိုင်အောင် ရေးထားပါတယ်။

Trojan vs Spyware

Trojan

Trojan ဟာ Virus တစ်ခုလို မဆိုနိုင်ပါဘူး။ ပုံမှန်အားဖြင့် အသုံးဝင်တဲ့ Software တွေမှာ ထည့်ထားတတ်ကြပါတယ်။ ဘာလို့ဆိုတော့ Trojan တွေဟာ အထက်ပါ အမျိုးစားနှစ်ခုလို ပုံတူပွားခြင်းမဟုတ်ပဲ ဖျက်စီးပစ်ဖို့အတွက် ရည်ရွယ်တာမျိုးဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ နောက်ပြီး Trojan တွေဟာ အသုံးပြုသူရဲ့ backdoor entry ကို ဖွင့်ပြီး System ထဲသို့ဝင်ရောက်ကာ အသုံးပြုသူရဲ့ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာအချက်အလက်တွေနဲ့ လျှို့ဝှက်ချက်တွေကို ခိုးယူပစ်နိုင်ပါတယ်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ ဒီအမျိုးအစား သုံးခုစလုံးဟာ အသုံးပြုသူရဲ့ Device တွေကို ပျက်စီးစေနိုင်မှု၊ အနှောက်အယှက်ပေးနိုင်မှု၊ အချက်အလက်တွေကို ခိုးယူခံရနိုင်မှု စတဲ့ အန္တရာယ်တွေဟာ အမျိုးအစားအလိုက်မှာရှိနေပါတယ်။

Spyware

သူကတော့ သူခိုးအကြီးစားပါ။ သူက ကွန်ပျူတာကို ထိခိုက်ဖျက်ဆီးချင်မှ ဖျက်ဆီးမယ်။ ဒါပေမယ့် ကွန်ပျူတာမှာသုံးနေတဲ့ user ရဲ့ အမျိုးမျိုးသော အချက်အလက်တွေ၊ အရေးကြီးတဲ့ Data တွေကို သူ့ရဲ့ Main server တစ်ခုခုကို အလိုလျောက်ရောက်ရှိနေပါလိမ့်မယ်။ Spyware တွေက Web browser တွေကနေ ဝင်တတ်ပီး Browser home page ကိုပြောင်းထားတတ်ပါတယ်။ သင့်ကို Error ဖြစ်ကြောင်း noti တွေတတ်လာပါလိမ့်မယ် (ဥပမာ - သင့်ကွန်ပျူတာမှာဘာတွေက ပြသနာတတ်နေပီ အဲဒါတွေပြင်ချင်ရင် အောက်ကခလုတ်ကို နှိပ်ပါ) စသဖြင့် ဆွဲဆောင်မယ်။ သင်က link တစ်ခုခုကို click လိုက်ပေမယ့် သင်မဖွင့်ပဲနဲ့ အခြား Porn Site တွေ အလိုလိုပွင့်လာမယ် စသဖြင့်ပေါ့။ Spyware ကိုကာကွယ်ချင်ရင်တော့ pop-ups ကျလာတဲ့ link တွေကိုရှောင်တာကောင်းပါတယ်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ အထက်ပါအမျိုးအစားတွေဟာ အသုံးပြုသူရဲ့ Device တွေကို ပျက်စီးစေနိုင်မှု၊ အနှောက်အယှက်ပေးနိုင်မှု၊ အချက်အလက်တွေကို ခိုးယူခံရနိုင်မှု စတဲ့ အန္တရာယ်တွေဟာ အမျိုးအစားအလိုက် ပျက်စီးမှုရေချိန်ကတော့ အနိမ့်အမြင့်ရှိနေမှာသေချာပါတယ်။

ခေါင်းနှောက်စရာ **Virus** တွေရန်က ဘယ်လိုကာကွယ်ကြမလဲ

- ❑ **သင့်တော်တဲ့ Antivirus တစ်မျိုးမျိုးအသုံးပြုဖို့လိုပါတယ်။** ငွေပေးပြီးသုံးလို့ရတာ။ အခမဲ့သုံးလို့ရတာ စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးရှိပါတယ်။ Antivirus software တွေရဲ့ အဓိက လုပ်လုပ်ပုံကတော့ Virus တွေကို တားဆီးတယ်၊ ရှာဖွေတယ်၊ ဖယ်ရှားတယ်။
- ❑ **Antivirus ကိုလည်း Update လုပ်၊ ကိုယ်ရဲ့ System ကိုလည်းအမြဲပုံမှန် Update လုပ်ဖို့လိုအပ်ပါတယ်။** (ဘယ်လိုပဲ Antivirus တွေကို Update လုပ်သည်ဖြစ်စေ အသစ်ပေါ်လာတဲ့ Virus တွေကိုတော့ အပြည့်အဝ ကာကွယ်နိုင်စွမ်းက မသေချာပါဘူး။ ဒါကြောင့် Virus အန္တရာယ် ကာကွယ်နိုင်ဖို့အတွက် မိမိရဲ့ အပြုအမူတွေကိုလည်း ဂရုစိုက်ဖို့လိုပါတယ်။

- ❑ **ဘယ် File တွေဖွင့်ဖွင့်..ဘယ် Software တွေ ဒေါင်းဒေါင်း၊ ဘယ် Link တွေနှိပ်နှိပ် အမြဲသတိပြုဖို့လိုပါတယ်..** ကာကွယ်ခြင်းက ကုသခြင်းထက်ထိရောက်တဲ့ သဘောဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် နေ့စဉ်သွားလာလှုပ်ရှားနေတဲ့ အွန်လိုင်းလောကကြီးမှာ အစစအရာရာ သတိထားပီး ဂရုပြုစေလိုကြောင်း နွေဦးလုံခြုံရေးဝိုင်းတော်သာများက အကြံပြုလိုက်ရပါတယ်။

- ❑ **အခမဲ့ အသုံးပြုလို့ရပြီး လူသုံးများတဲ့ Antivirus တစ်ချို့ရဲ့ နာမည်ကို ကျနော်တို့က အောက်မှာ မျှဝေပေးထားပါတယ်။**

- Windows defender,
- Malwarebytes,
- Avira,
- Bitdefender,
- kaspersky Cloud Security (free)